kiusi į komisijos ankietą, ir A. Jakaitytės referato, kongresas bemaž vienbalsiai užgyrė Moterų Sąjungos steigimą ir darbą pavedė iš atstovių išrinktai komisijai, pageidaudamas, kad iki pabaigos tų metų jau būtų įsteigta Moterų Sąjunga. Į naują komisiją įėjo: A. Jakaitytė, U. Jokubauskaitė, J. Stankevičiūtė (iš Export, Pa.). Komisijos pirmininke tos trys išrinko A. Jakaitytę. Kadangi komisijos narės gyveno atstu viena nuo kitos, tat prašyta kongreso dar paskirti nors tris atstoves. Ir taip dar darinkta V. Stalionaitė (iš Cicero, Ill.), V. Skudienė (iš Chicago, Ill.) ir F. Kašetienė (iš Montello, Mass.). Taip pat nutarta, kad į komisiją įeitų ir A. Sutkaičiūtė. Po to kom. pirm. atsiliepė į kongreso atstoves ir atsilankiusias viešnias, kviesdama visas užinteresuotas Moterų Sąjunga susirinkti į atskirą kambarį ir pasitarti dėl sumanymo vykdymo. Tame pasitarime, be pirminėtų atstovių, dalyvavo atstovė F. Macijauskaitė (iš Chicago, Ill.) ir viešnios: A. Nausėdaitė (iš Cicero, Ill.), daktarė A. Slakienė, F. Nutautaitė, M. Gurinskaitė, A. Nausėdienė, K. Varanavičienė ir M. Janušauskienė — visos iš Chicago, Ill.

Pasitarime svarstyta, aiškinta būsimos Moterų Sąjungos tikslas, ant greitųjų perbėgta konstitucijos projektas ir visos pasižadėjo grįžusios namo skiepyti moterų tarpe naujos organizacijos naudą. Pasirodžius, kad komisijos pirm. A. Jakaitytės yra tokios aplinkybės, jog ji negalės vesti Mot. Są-gos organizavimo vajaus, darbas pavestas chicagietėms ir komisijos pirm. išrinkta U. Jokubauskaitė, o rašt. M. Gurinskaitė. Atlikus tuos formalumus imtasi darbo: atsišaukta į draugijas, rašyta spaudoje ir gyvu žodžiu varyta agitacija, aiškinta Sąjungos tikslas, ir kviesta draugijos atsiųsti atstoves į bendrą susirinkimą, kuris įvyko Lapkričio

J. Miliauskas,

vienas Amerikos lietuvių veikėjų, nuoširdžiai rėmęs idėją atskiros lietuvių katalikių moterų organizacijos Amerikoje ir daug veikęs tai idėjai įkūnyti. (Skaityk straipsnį: "Kas iššaukė Moterų Sąjungą gyveniman".) Nuo 1922 iki 1926 metų buvo prezidentu Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo Amerikoje. Mirė 1926 metais, Balandžio mėnesį.

Kanauninkas Fabijonas Kemėšis,

vienas Moterų Sąjungos (ir kitų Amer. lietuvių organizacijų — L. Vyčių, LDS) steigėjas, didžiausias jų rėmėjas ir ugdytojas. Daug ir didelių darbų nuveikęs Amerikos lietuvių tarpe, vėliau baigęs aukštus mokslus garsiame Katalikų Universitete, Washington, D. C., išvyko į Lietuvą ir dabar profesoriauja Žemės Ūkio Akademijoj, Dotnuvoj. Nors Moterų Sąjungą nuo kan. F. Kemėšio skiria platus vandenynas, bet sąjungietės kažkaip vis po senovei jaučia jo nuoširdžią bičiulystę. Jo vardas Mot. Sąjungos istorijoj visuomet bus minimas su pagarba, ir visuomet bus paakstinimu pasišvęsti veikimui už stiprią Amerikos lietuvių katalikių moterų vienybę. Už pasidarbavimą Moterų Sąjungai 3-me seime pakeltas į Garbės narius.

17 d., Dievo Apvaizdos parapijos salėj, Chicago, Ill. Į susirinkimą suvažiavo kai kurių draugijų atstovės ir nemažas burelis pavienių moterų. Susirinkime daug kalbėta ir aiškinta organizacijos reikšmė ir skaityta konstitucija, taip pat atsiklausta dr-jų atstovių nuomonės. Dalykas, matomai, buvo per daug naujas, kad dr-jos drįstų prisidėti ir komisija suprato, kad reikės tvert kuopas iš atskirų asmenų. Pačios komisijos narės, kaipo branduolys būsimos organizacijos, sudarė pirmąją Moterų Sąjungos kuopą ir nutarė šaukti steigiamąjį seimą Chicago, Ill., Gruodžio 13 d., 1914 metais, Šv. Jurgio parapijos salėn.

Steigiamasis seimas

Nors iš draugijų nieko nelaimėta, bet, ačiū V. Stalilionaitės ir A. Nausėdaitės pasidarbavimui, su jomis sykiu atvažiavo pilnai susiorganizavusi kuopa, kuri tik laukė įsteigiant Centro, kad galėtų mokesčius mokėti. Atsirado ir daugiau moterų, kurios tam susirinkime sumokėjo mokesčius. Viso buvo bene 30. Šiame suvažiavime formaliai priimtas organizacijos vardas, būtent *Amerikos Lietuvių Romos Katalikių Moterų Sąjunga,* užgirtas seniau pagamintas konstitucijos projektas ir išrinkta Centro valdyba, į kurią įėjo: pirm. U. Jokubauskaitė, vice pirm. F. Macijauskaitė, rašt. M. Gurinskaitė, rašt. pagelb. F. Nutautaitė, ižd. A. Nausėdienė, iždo glob. V. Stalilionaitė, A. Nausėdaitė ir K. Varanavičienė, daktarė-kvotėja dr. S. Šlakienė, dvasios vadas kun. F. Kemėšis.

Atlikus vieną sunkiausių žygių, padėjus pagrindus naujai organizacijai, sutverta dvi kuopos: pirmoji Šv. Jurgio parapijoj, Chicago, Ill., antroji Cicero, Ill. Pasklidus Sąjungos idėjai po visas lietuvių kolonijas, pradėjo tvertis ir kitur kuopos: pirmutinės keturios Chicago, Ill., penktoji ir šeštoji Worcester, Mass., Sąjungos idėjos lopšyje.

Augant kuopų skaičiui, Centro valdy-